

L'advocat de Bassa: «Va ingressar a presó només per sospites»

El lletrat Mariano Bergés denuncia vulneracions del dret a la llibertat i a la defensa, arran de les diligències aportades al Suprem per part del jutjat d'instrucció 13

L'advocat de Dolors Bassa, Mariano Bergés | Pool EFE

La vulneració de drets és, al judici de l'1-O que se celebra al Tribunal Suprem, un problema de fons. Així ho concep Mariano Bergés, advocat de Dolors Bassa, que ha assegurat, que al conjunt dels acusats se'ls ha vulnerat el dret a un judici just?. Això és així, fonamentalment, per dos aspectes. El primer és la vulneració del dret a llibertat arran de la presó provisional. I en segon, per la vulneració del dret a la defensa i el principi de legalitat.

De la mateixa manera que han remarcat altres advocats, Bergés ha recordat que no hi havia cap element que fonamentés la presó preventiva quan l'exconsellera havia complert totes les mesures cautelars que se li havien imposat: "Bassa no va fer, ni va deixar de fer res més, que complir amb les condicions imposades". I ha afegit que, segons el sistema de garanties espanyola, la conducta de terceres persones no pot justificar una mesura privativa de llibertat com la presó provisional. Per tant, que "va ingressar a la presó només per sospites".

Respecte del dret a defensa, Bergés ha estat especialment contundent. L'advocat ha denunciat que la major part de les diligències deriven del jutjat d'instrucció 13, sobre les quals els advocats no han pogut intervenir, ni tan sols per analitzar la seva veracitat. Això vulnera el principi d'igualtat d'armes?, ha alertat. L'advocat, però, ha afegit que, a més, el fet que la policia judicial

decideixi quines diligències són pertinents, excedeix de les seves funcions?.

La defensa de Forcadell: "Declarar la independència no és delictiu"

Missatge diàfan de l'advocada de Carme Forcadell davant el Suprem: la presidenta no va participar en l'organització del referèndum de l'1 d'octubre, tot i que declarar la independència "no és delictiu". Olga Arderiu, lletrada de l'expresidenta del Parlament, ha subratllat la "naturalesa parlamentària" de les accions empreses per la seva defensada. "El Tribunal Constitucional ha intentat que la mesa censuri el debat parlamentari", ha exposat.

Arderiu, que com altres advocats ha posat de manifest la dispersió de les causes i la irregularitat que això suposa -per l'existència de documentació afegida a la causa procedent d'altres instàncies judicials que no està a disposició de les defenses-, també ha posat el focus en les proves incloses en el procediment. Ha posat com a exemples que s'hagin admès atestats en els quals s'hi detallen tuits i declaracions de Forcadell que han estat "manipulades", i que es doti de credibilitat el coronel Baena tot i tenir un perfil a les xarxes socials des del qual "insultava l'independentisme".

La defensa de Forcadell ha argumentat que la dilatada presó provisional és "injustificada". Amb aquestes mesures excepcionals -la reclusió preventiva-, Arderiu ha raonat que a l'expresidenta del Parlament i la resta de presos se'ls "està tractant com si fossin condemnats".

Arderiu també ha justificat la inexistència de rebel·lió per manca de violència -ha recordat les resolucions dels diversos tribunals europeus-, i ha denunciat que s'estigui aplicant l'anomenat dret penal de l'enemic. A més, ha afirmat que "no es produeix el principi de legalitat" quan es produeixen vulneracions de garanties i de drets fonamentals, com ara la manca d'imparcialitat del jutge instructor, o la vulneració del dret d'expressió, de llibertat ideològica o de participació política.

"Forcadell va ser posada injustament en presó provisional quan portava cinc mesos firmant setmanalment, havia pagat 150.000 euros de fiança, se li havia retirat el passaport i havia complert totes les mesures", ha recordat, al temps que ha puntualitzat: "Se la va posar en presó enmig del debat d'investidura de Turull".

Inviolabilitat de Forcadell

Els fets pels quals s'acusa Forcadell, ha al·legat la lletrada, corresponen a les funcions pròpies de l'activitat parlamentària i estan protegits per aquesta inviolabilitat. Per aquest motiu, ha denunciat que "el debat i els vots dins de la mesa també han de ser protegits quan tenen naturalesa parlamentària". Tampoc té sentit, ha argumentat Arderiu, que Forcadell sigui jutjada al Suprem per rebel·lió, mentre que la causa respecte de la resta de membres de la mesa recau sobre el TSJC: "Si es jutja a Forcadell per qui és, això suposa un tracte discriminatori per motius polítics".

La defensa de Cuixart: "Ens acusen de buscar l'adhesió a un referèndum"

La defensa de Jordi Cuixart ha orientat la primera intervenció al judici al Suprem a desgranar les vulneracions de drets fonamentals que ha patit el president d'Òmnium en la causa, des de la lesió del dret a la llibertat d'expressió fins al dret de reunió. Benet Salellas, en representació de l'equip d'advocats de Cuixart, ha exposat que els escrits d'acusació -especialment el de la Fiscalia- restringeixen exercicis bàsics en democràcia. "Ens acusen de buscar l'adhesió a un referèndum", s'ha preguntat sobre les acusacions al president d'Òmnium. "Això pot ser un fet delictiu o criminal?", s'ha preguntat.

Salellas ha posat exemples de vulneracions de drets, com la protesta per la clausura de pàgines web. L'advocat del dirigent sobiranista ha exposat l'anomalia que la Fiscalia dediqui fins a una cinquantena de pàgines de l'escrit d'acusació a desgranar manifestacions i mobilitzacions vinculades al procés. "Si al final es jutja qui exerceix drets fonamentals, el missatge que es

trasllada la ciutadania és que es limita l'exercici d'aquests drets", ha raonat. I també ha justificat que el ministeri públic pugui estar "encobrint la tortura", en tant que en el seu escrit d'acusació es detallen tots els agents policials ferits, i només es fa un esment general de la ciutadania que va patir repressió durant l'1 d'octubre: "La Fiscalia omet una part de la realitat processal".

¿Entenem que començar un judici en què l'únic debat sobre el meu representant és l'exercici de drets fonamentals, pot constituir un judici contra aquests drets fonamentals?, ha alertat. Per això, ha demanat que aquest judici no comenci fins que no es depuri aquesta vulneració, ja que si no, aquest judici serà una derrota col·lectiva a la societat espanyola?

Pel que fa a la llibertat d'expressió, l'advocat ha recordat que un dels motius pels quals s'acusa Cuixart és per buscar l'adhesió a una demanda política. I més enllà d'aquí, per participar a les manifestacions multitudinàries del 20 de setembre i en les de l'1 d'octubre: 750 pàgines de la Fiscalia es dediquen a parlar d'actes de manifestació pacífica, i això crida l'atenció perquè és incompatible amb un Estat social, democràtic i de dret. En una d'aquestes mobilitzacions, ha afegit, se l'acusa d'haver pronunciat el lema "No pasaran". Un lema, ha puntualitzat, que ha estat utilitzat al llarg de la història per defensar valors democràtics i en la lluita contra els que els volen restringir.

Unitat territorial versus drets fonamentals

¿La unitat territorial justifica sacrificar drets fonamentals?. Ho ha preguntat Salellas als magistrats. La resposta, però, l'ha donat ell mateix, a l'afirmar que, sempre, els drets fonamentals estan per sobre d'aquesta unitat, i que no existeix un dret fonamental a la unitat territorial?

L'equip de defensa de Cuixart també ha criticat la decisió "restrictiva" de limitar una vintena dels testimonis sol·licitats, així com determinades proves pericials, especialment la d'experts de Scotland Yard sobre els fets i les expressions públiques vinculades a les jornades del 20 de setembre del 2017 i de l'1 d'octubre del mateix any, data del referèndum. Salellas ha fet evident la paradoxa que hi hagi proves equivalents de l'acusació que s'hagin admès, i en canvi, el tribunal no hagi acceptat les de la defensa.

La defensa de Sánchez: "Facin de jutges, no de salvadors de la pàtria"

L'advocat de Jordi Sánchez, Jordi Turull i Josep Rull, Jordi Pina, ha denunciat al Suprem que els magistrats que jutjaran la causa de l'1-O estan "contaminats" i no poden assumir el procediment que ha començat aquest dimarts. En una intervenció pausada però contundent, Pina ha exposat la "temença" dels seus clients per l'"aparença de falta d'imparcialitat" del tribunal. "Facin de jutges, no de salvadors de la pàtria", ha indicat als jutges.

El lletrat dels dirigents agrupats a la Crida Nacional per la República ha citat les vulneracions de drets constitucionals que, a banda de verbalitzar al Suprem, també ha plantejat al Tribunal Constitucional. "S'ha produït una vulneració del dret a un jutge imparcial", ha afirmat Pina per raonar la seva reflexió. "Ho faig amb pena. No s'ho prenguin com una ofensa, perquè no ho pretén ser. Demano una reflexió sobre aquest procediment", ha afegit.

La defensa de Sánchez, Rull i Turull ha recordat que, en més d'una interlocutòria del Suprem, se cita una frase en primera personal del plural: "L'estratègia que patim". "Això no és un error. És haver escrit allò que se sent. És una expressió, suposo, d'un sentiment. Quan un magistrat utilitza la primera persona del plural per referir-se a uns fets que està investigant, és lògic que els acusats dubtin de la imparcialitat del tribunal", ha argumentat. A més, ha recordat que quatre dels set magistrats que jutjaran els líders del procés van formar part d'aquell que va admetre la querrela de la Fiscalia General de l'Estat.

Vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=qpav9EvvJA8>

Vulneració del dret a la defensa

Pina també ha advertit que s'ha vulnerat el dret a la defensa de Sánchez, Rull i Turull, entre altres motius, quan la documentació no està a disposició de les parts i quan previsiblement no se'ls permetrà declarar en català: "No sembla raonable començar un judici així?". I l'ha avisat: "Ens hauria de ser igual si al maig hi ha unes eleccions o hi ha la final de la Champions; hem de garantir un judici just?".

En aquesta mateixa línia ha lamentat la situació de la presó preventiva, i ha denunciat que els seus patrocinats no hagin pogut disposar d'ordinadors fins pocs dies abans del judici perquè així ho va determinar "el criteri capritxós" del director del centre penitenciari de Soto del Real. Pina, a més, s'ha adreçat a la Fiscalia en el mandat de la seva tasca, independentment de la ideologia: "Tot això ho hauria de plantejar el ministeri fiscal, garant de la legalitat, qui hauria de dir que és una vergonya el que ha passat a Soto del Real?".

Anna Bernaola, advocada de l'equip de Pina, ha demanat que se suspengui la vista fins que es traslladi a les parts tota la documentació, sobretot aquella referent al jutjat d'instrucció 13 de Barcelona, extensament basada en atestats de la Guàrdia Civil: "Presentem la vulneració que suposa contra el principi d'igualtat d'armes?".

El rei Felip VI i Carles Puigdemont

Pina ha aprofitat la seva compareixença per criticar que s'hagi rebutjat la declaració com a testimonis del rei Felip VI i de l'expresident Carles Puigdemont, entre d'altres. En el primer dels casos, ha dit, és important perquè el ministeri públic utilitza "com a element incriminador el discurs" del monarca del passat 3 d'octubre del 2017: "És lògic i normal que si les acusacions pretenen utilitzar el missatge, que [el rei] tingui el dret a que algú, en la seva representació, el pugui interrogar?".

Referent a Puigdemont, l'ha considerat imprescindible, i malgrat les justificacions del tribunal - que al·legava que estava en rebel·lia i era imputat en una causa paral·lela-, Pina ha dit que aquest mateix argument es desmunta quan, per contra, s'accepten altres testimonis -també implicats en altres causa- com el major Josep Lluís Trapero.

L'advocat de Forn reclama el testimoni de Zoido

L'advocat de Joaquim Forn, Xavier Melero, ha complementat l'argumentació del seu company, Andreu Van den Eynde -lletrat d'Oriol Junqueras i Raül Romeva-, que ha intervingut hores abans, tot i que d'una manera exclusivament tècnica. Durant el seu plantejament de qüestions prèvies en l'inici del judici de l'1 d'octubre que ha tingut lloc aquest dimarts al Tribunal Suprem, ha demanat ampliar la testifical que va plantejar inicialment, amb la presència de l'exministre d'Interior, Juan Ignacio Zoido.

Amb aquesta testifical, així com les diferents peticionades d'agents i membres dels cossos seguretat, es podria conformar un relat més objectiu d'allò que suposaria la bona "praxis policial" precedit per un criteri de naturalesa tècnica. El cas de Forn, però, ha remarcat, és diferent del de la resta, ja que se l'acusa de "dominar la força policial" durant les jornades del 20 i 21 de setembre i 1 d'octubre, tal com indica el ministeri fiscal.

Per aquest motiu, entre altres elements, Melero ha posat sobre la taula també la incoherència del fet que la situació -que envolta exclusivament el seu representat- estigui dividida en tres àrees. En primer lloc, la del Tribunal Suprem pel que fa a les persones que van cometre suposada "autoritat directa" per "incitació de les masses". En segon lloc, a l'Audiència nacional pel que fa a "aquells cooperadors necessaris de la comissió per omissió". I finalment, ha bromejat, els "autors materials de l'aixecament insurreccional", referint-se als "perillous ciutadans de Catalunya".

Van den Eynde defensa "valors i drets humans"

"No farem una defensa política, sinó que defensarem els valors i drets humans?", ha expressat l'advocat d'Oriol Junqueras i Raül Romeva. Andreu Van den Eynde, que ha encetat el torn de defensa al judici al Tribunal Suprem, ha recordat que l'acusació contra els líders sobiranistes "atempta contra la dissidència política?". Aquesta ha estat una de les primeres idees del lletrat a la causa de l'1-O, que ha arrencat poc després de les deu del matí enmig d'una gran expectació política i mediàtica.

Van den Eynde ha assegurat que el judici és "excepcional", però no només perquè és "inhabitual", sinó perquè afecta "el nucli dur dels drets fonamentals". I ha recordat una cosa al tribunal del Suprem, format per set magistrats i presidit per Manuel Marchena: "En la lluita s'ha de jugar net, hi ha regles, fins i tot a la guerra?. I jugar net, ha afirmat, suposa respectar els drets fonamentals en un sistema democràtic.

Durant la seva intervenció, Van den Eynde també ha posat sobre la taula diverses irregularitats en l'àmbit probatori. Entre elles, ha reiterat la importància de la testifical de Carles Puigdemont, Marta Rovira i el portaveu del PP al Congrés, Ignacio Cosidó, així com la pericial d'àmbit internacional i la presència d'observadors internacionals a la sala. També ha sol·licitat la denegació d'algunes proves sobre les quals no han pogut presentar contraprova. "No coneixem la identitat del testimoni protegit, i no podem presentar contraprova?", ha denunciat, i ha demanat que abans del judici "es solucioni aquesta qüestió?".

"Tenen dret a defensar la independència"

L'advocat de Junqueras i Romeva ha advertit el tribunal que té un "repte de calat", perquè jutja tant el poder legislatiu com l'executiu de Catalunya, així com dirigents i "dissidents". "Aquesta causa té a veure amb el dret a l'autodeterminació", ha expressat Van den Eynde, que ha recorregut al Tribunal Europeu de Drets Humans per recordar que "es pot parlar de la independència d'una entitat subestatal". "Aquestes expressions són legítimes en l'arena política", ha afirmat.

El lletrat, que ha desplegat un argumentari per vincular la causa i la vulneració de drets fonamentals i polítics, ha recordat que, en els escrits que alimenten la causa, se sosté que "no hi ha una via de resolució pacífica dels conflictes polítics". "L'autodeterminació és sinònim de pau i no de guerra", ha reblat, tot subratllant que els acusats "tenen dret a defensar la idea de la independència".

Una vulneració continuada de drets

L'advocat de Junqueras i Romeva ha denunciat la vulneració d'una sèrie de drets polítics i fonamentals a través dels mecanismes dels quals disposa el dret penal. La llibertat d'expressió, per exemple, ha estat una bàsica, i sobre aquesta ha recordat que "existeix una qüestió catalana que s'ha de poder i s'ha de deixar expressar?".

Però més enllà d'aquí, també ha remarcat que existeix el dret a la protesta i la contestació política, que és un "fonament de la democràcia?". "I això és el que fan els catalans?", i en aquest punt es legitima, ha afegit, el dret a la protesta. Per tant, ha dit, "per decència?" s'haurien d'expulsar determinats elements de la causa, com ara "les casseroles, el llançament d'avions de paper o els càntics i cançons popular?". "Perquè això és un atemptat al dret a la protesta i és un relat que ofen?", ha assegurat, sobretot si es tenen en compte els fets del 20 de setembre.

El dret a reunió i manifestació, a més, també s'ha vist vulnerat en aquesta causa, ha manifestat Van den Eynde, respecte dels fets del 20 de setembre i 1 d'octubre. "I què passa quan hi ha violència??", s'ha preguntat. Segons el TEDH, ha assegurat, "la violència no pot fer desaparèixer el dret?", ja que és un dret fonamental i es manté.

Pel que fa als drets polítics, un altre capítol a part, el lletrat ha assegurat que s'ha produït des del primer moment, fins i tot contradient la jurisprudència del Tribunal Constitucional. El cessament del Govern, l'empresonament preventiu, la prohibició de participar en la campanya, l'impediment de comparèixer al Parlament o la impossibilitat d'assistir als plens un candidat a la presidència de la Generalitat, ha exemplificat, són clares vulneracions. I més encara, ha dit, perquè s'ha vulnerat la seva presumpció d'innocència, quan han hagut d'escoltar com se'ls comparava amb terroristes, feixistes o nazis?, o bé com públicament se'ls atribuïen els qualificatius de delinqüents colpistes? o delinqüents sediciosos que acabaran a la presó?, com va ser el cas del líder del PP, Pablo Casado. La mateixa vulneració, ha afegit, és la que va interferir durant la instrucció: El jutge instructor es posava dins de la resolució judicial com a víctima dels fets, això és inaudit?

Un vodevil processal?

Això és un vodevil processal?, ha declarat Van den Eynde, ja que hi ha fins a set jurisdiccions que estan investigant el mateix?. Pel que fa al tribunal d'Schleswig-Holstein, ha recordat, ja va opinar sobre el delictes de rebel·lió. Però el problema -per a l'advocat- va molt més enllà, ja que ha parlat d'una causa general? motivada pel jutjat d'instrucció 13, la informació i proves del qual estan viciades de nul·litat?.

Segons ha volgut deixar clar, "és una causa general i prospectiva, amb unes vulneracions de drets que fan envermellar", i ha assegurat que parla amb coneixement de la causa, ja que també és part defensora al jutjat d'instrucció 13. Sobre aquest, l'advocat ha lamentat que fos aquest qui remetés al Suprem la suposada rebel·lió i sedició, malgrat que el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya ja ho va negar, en referència a les persones aforades: És una monitorització generalitzada de tota l'activitat política dels independentistes?. I ha afegit: És una investigació política?.

Marchena situa les regles del joc

El judici ha arrencat al Suprem poc després de les 10.00 hores, amb la intervenció del president de la sala segona, Manuel Marchena, que ha explicat que, d'acord amb allò que contempla el Tribunal de la Justícia de la Unió Europea i del Tribunal Europeu de Drets Humans, atorga un temps de 45 minuts a cadascun dels advocats perquè plantegin les qüestions prèvies i argumentin la possible vulneració de drets fonamentals.

Al banc dels acusats s'hi asseuen nou membres de l'anterior Govern -Oriol Junqueras, Raül Romeva, Dolors Bassa, Carles Mundó, Josep Rull, Jordi Turull, Joaquim Forn, Meritxell Borràs i Santi Vila-, els màxims dirigents de l'ANC i Òmnium Cultural durant el referèndum -Jordi Sànchez (ara president del grup parlamentari de JxCat) i Jordi Cuixart (encara en el càrrec de president de l'entitat cultural)- i la presidenta del Parlament en l'anterior legislatura, Carme Forcadell. Només tres -Mundó, Vila i Borràs. Tots excepte els tres últims es troben acusats de rebel·lió amb malversació i desobediència, a excepció de Forcadell, que està acusada de rebel·lió i desobediència.

De què se'ls acusa?

El component polític del judici és inequívoc, perquè es jutgen tots els fets que van derivar en el referèndum de l'1-O i la declaració de la independència. Resseguir la cronologia del judici serà resseguir, també, el calendari de la tardor del 2017. Concretament, de l'aprovació de les lleis de desconnexió -dies 6 i 7 de setembre (<https://www.naciodigital.cat/noticia/137733/referendum/ja/llei>) - fins a la proclamació de la República (<https://www.naciodigital.cat/noticia/141454/parlament/declara/independencia>) , el 27 d'octubre.

Hi ha tres moments que es posaran indiscutiblement sobre la taula. El primer són els fets del 20 i 21 de setembre davant la conselleria d'Economia -que s'usen per justificar l'alçament tumultuari amb què se sustentaria l'acusació contra Sànchez i Cuixart-. Els fets que envolten la jornada de l'1

d'octubre, per altra banda, suposarien un dels moments que descriurien la presumpta rebel·lió. La proclamació de la República al Parlament de Catalunya n'esdevindria la culminació.

La principal acusació que recau sobre els presos polítics és la de rebel·lió, amb l'agreujant de malversació. La Fiscalia els aplica, en aquest cas, l'article 472.1 i 473.1 del Codi Penal, que parla de rebel·lió sense armes ni combat. Junqueras, per qui demanen 25 anys de presó, és considerat el cap de la trama, mentre que per sota seu -però també com a promotors o caps principals- se situen Sánchez, Cuixart i Forcadell, per qui el ministeri fiscal demana 17 anys de presó i 17 d'inhabilitació. Turull, Romeva, Forn, Rull i Bassa s'enfronten a 16 anys de presó i inhabilitació per rebel·lió amb malversació, i Mundó, Borràs i Vila, a set anys de presó i 16 d'inhabilitació per malversació i desobediència greu, a part d'una multa de prop de 30.000 euros. L'Advocacia de l'Estat, per altra banda, els acusa de sedició, mentre que l'acusació popular de Vox estipula en els límits més alts el delictes de rebel·lió.

Les acusacions consideren que els líders polítics catalans van motivar un alçament violent i públic per, entre altres objectius, "derogar, suspendre o modificar totalment o parcialment la Constitució" i l'ordre territorial establert. Per això, indica la Fiscalia, van traçar una "estratègia planificada" que desemboqués en "un nou Estat en forma de república" mitjançant una "acció combinada i sincronitzada" en tres pilars bàsics: el parlamentari, l'executiu i el social. L'objectiu era, indica el ministeri públic, "obligar l'Estat a acceptar la separació de Catalunya", aplicant "la violència que fos necessària". Aquest fet, que va posar "en greu perill l'ordre constitucional", va comptar amb la "força intimidatòria" de les mobilitzacions ciutadanes i l'ús dels Mossos d'Esquadra com a "cos policial armat" a les ordres del Govern. El relat de la violència "necessària" sosté la màxima acusació que es planteja al judici, la de rebel·lió.